

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 20 Ağustos 2014

“Yeni Türkiye’nin” Ekonomisi

Siyaset gündeminde yeni bir kavram üretildi: *Yeni Türkiye*. İç ve dış politika siyasası tıkandıkça ve ulusal ekonominin kısıtları sertleştikçe siyasi gündemin bu tür “yeni” sözcük oyunları ile ülkemizin ana sorunlarından saptırılmaya çalışılması artık son derece olağan bir durum. Oysa “*Yeni Türkiye*” öyküsünde yeni hiç bir şey yok; özellikle iktisat cephesinde.

Yazımızın konusunu baştan vurgulayalım: “Yeni Türkiye’nin” ekonomisi taşeronlaştırılmış bir rant ekonomisidir. Tüm küresel ekonomiyi “besleyen” kumarhane kapitalizminin *finansal rantlarına* ek olarak Türkiye, ulusal ekonomisini ayrıca *kamu varlıklarının talanına dayalı özelleştirmeler ve çarpık kentleşme ve çevre tahribatına dayalı inşaat rantlarıyla* birlikte ayakta tutma çabası içinde. “Yeni Türkiye” söylemi de işte bu çok yakından tanıdığımız, bilinen rantiyer ekonomisinin yeni kılıfı olarak karşımızda.

Hafta başında Yatağan Termik Santrali ve ilgili maden ruhsatlarının bir bütün halinde özelleştirilmesi 1 milyar 91 milyon dolar bedelle sessiz sedasız gerçekleştirildi. Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ile kömür ocaklarında çalışan işçilerin bağlı bulunduğu **TES-İş** ve **Maden İş** üyesi işçiler, işvereni işyerlerine sokmayacaklarını açıkladılar ve gerekirse greve hazır olduklarını vurguladılar.

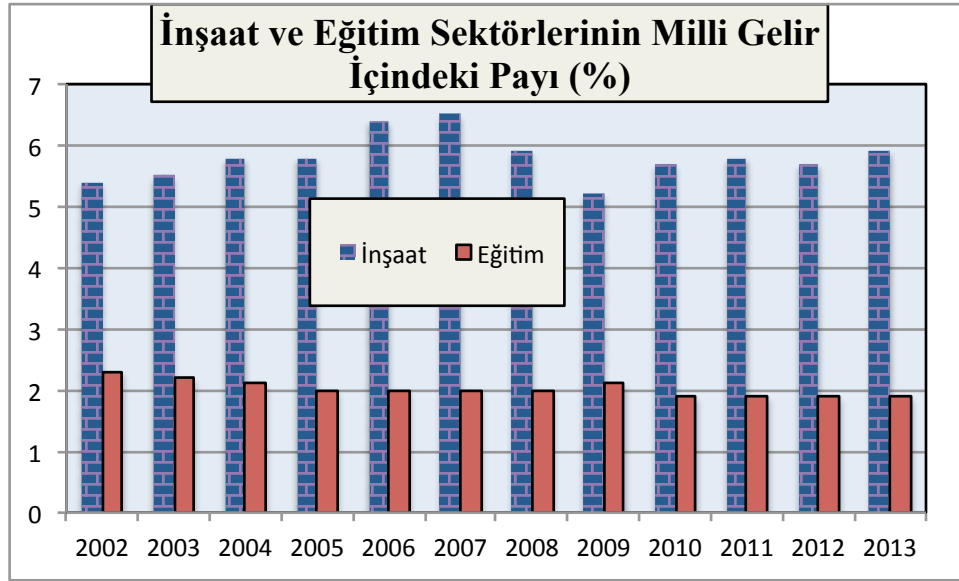
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) verilerinden derlenen bilgilere göre, Türkiye’de 2008’den bu yana toplam 57 elektrik santrali özel sektöre devredildi. Söz konusu devir işlemlerinden toplamda 4 milyar 281 milyon dolar özelleştirme rantı elde edildi. Bu rakama onay ve devir süreci devam eden 14 santral de eklendiğinde elektrik üretimi özelleştirmelerinden toplam rant geliri 8.4 milyar doları bulacak.

Bütün bunlar olurken, **Maden Mühendisleri Odası**, Soma faciasının üzerinden 3 ay geçmesine rağmen sorunların çözümüne yönelik hiçbir önlem alınmaması ve hiçbir çalışma yapılmaması nedeniyle kazaların devam ettiğine dikkat çekti. Soma’dan sonra Kozlu, Karadon, Dursunbeyli, Kemalpaşa, Gediz, Küre, Ermenek, Sorgun, Armutçuk gibi maden ocaklarında meydana gelen kazalarda 20’den fazla madencinin yaşamını yitirdiği ve son olarak Zonguldak’ta yaşanan ve 9 işçinin mahsur kaldığı kazalardan da halen ders çıkarılmadığı ifade edildi.

Özelleştirmeler emeğin güvencesizleştirilmesi, iş güvenliğinin yok edilmesi ve emeğin kazanılmış haklarının yok edilmesine dayalı saldırılar ile sürdürülüyor.

“Yeni Türkiye” ekonomisinin büyümesi iki unsura indirgenmiş durumdadır: *dövizin ucuzluğu ve rantların sürdürülmesi*. Ucuz döviz, ancak ve ancak yurt dışından sıcak para akımlarının sürdürülmesine bağlı olup, mevcut konjunktürde uluslararası derecelendirme kuruluşlarının kaprislerine bağlıdır. Rant yaratımı ise inşaat sektörünün canlı tutulmasını gerektirmektedir.

Oysa, *sürdürülebilir* nitelikte bir büyüme stratejisinin öncelikle çağdaş ve yaratıcı öğeleri ön plana çıkan nitelikli bir eğitim ile mümkün olabileceği çok açık. “Yeni Türkiye”nin 2000’lerden bu yana devir aldığı ve sürdürmeyi planladığı ekonomi stratejisinin ana unsurları ise aşağıdaki grafikte sergilenmektedir.

Kaynak: TÜİK, Ulusal Hesaplar

Ulusal gelire katkı bakımından inşaat sektörü giderek üretimin ve istihdamın ana unsuru olarak pazarlanırken, Türkiye’nin eğitim harcamalarına ayırdığı pay giderek gerilemekte; genç nesiller medreseleştirilmiş çağdışı bir eğitim modelinde “inançlı nesiller” olarak yetiştirilerek ucuz işgücü deposunun arz fazlalarına dönüştürülmektedir.

Üniversitelerimiz ise, daha önceki yazılarımızda aktarmaya çalıştığımız üzere, “üniversite-sanayi işbirliği”, “inovasyoncu üniversite” türünden içeriği boşaltılmış cilalı söz oyunları ile gerçek bilimsel faaliyetlerinden uzaklaştırılarak, piyasanın rant beklentilerine alet edilmekte; bu da yetmiyormuş gibi ülkemizin en saygın bilim kurumları “Nizam-ül Mülk” modeli esintileriyle tehdit edilmektedir.

“Yeni Türkiye” taşeronlaştırılmış, dışa bağımlı sanayi yapısı; çağdaş eğitim olanaklarından yoksun, ucuz işgücü deposu; ve kamu mallarının haraç mezat satışından elde edilen özelleştirmeler ve imar rantlarına dayalı rantiyer ekonomisi ile, Türkiye’yi sürekli vasatlık çıkmazında hapseden bir projedir.